

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

La știr garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Spre ecumenicitate

(=) Dintr'o conferință a P. S. S. arhieru Tit Simeodrea — ținută la Radio-București în 18 Iulie și publicată mai apoi în numerii dela 23 și 24 Iulie ai ziarului „Cuvântul” — aflăm amănunte asupra discuțiilor interortodoxe cari au avut loc între 8—23 Iunie c. în mânăstirea Văcărești de pe muntele Atos, despre cari e bine să facă vorbă și în aceste coloane.

Cu excepția bisericii rusești, am participat la această conferință toate bisericile ortodoxe, reprezentate fiind prin arhierii (dela noi PP. SS. Tit Simeodrea și Lucian al Romanului), o dovadă a ortodoxia simte cu adevărat și din greu necesitatea imperioasă de a realiza gândul unui sinod ecumenic, de ale cărui binefaceri a fost lipsită aproape unsprezece și jumătate secole (dela 787, dela celui de al șaptelea sinod ecumenic). Cu osebire pentru o biserică având ca temelie și organism central și centralizator: sinodalitatea, modelul ecumenic este un postulat primordial atât însemnat, încât putem spune, fără nici o teamă a greși, că neajunsurile multiple de cari suferă bisericile autocefale se datoresc chiar lipsei de unitate a acestui organism.

Reiese aceasta, nu se poate mai clar, chiar din pregătirile mari ce se fac acum din nou — încă nu este întâiul pas în această direcție — pentru a putea realiza un sinod ecumenic. Cele unsprezece ședințe de lucru în conferință — cum s-a vădit raportorul — și tot atâtea în subcomisiune — au rezultat decât un program de lucru pentru apropiat prosinod ortodox, care ar fi să se aruncească în cel mult un an de aci înainte și să se pregătească apoi, vreme de mai mulți ani, convocarea sinodului ecumenic. Că apoi câți ani ar dura să lucreze acesta nu ni-se spune, dar nici să se dea lipsă, fiindcă din cele ce ne spune Preaînălțatul Simeodrea rămânem cu impresia, că până la înfăptuirea unui adevărat sinod ecumenic, care singur poate soluționa problemele cari așteaptă soluție vor mai trece decenii și . . . veacuri.

Și aceasta pentru simplul motiv — subliniat de noi și cu alt prilej —, că în calea unui sinod ecumenic al ortodoxiei stă (chiar după vorba Preaînălțatului Simeodrea) „o întreagă serie de necazuri, cari acum fac piedecă în cale unei perfecte armonii între diferitele mlađițe ale bătrânului trunchiu al sf. biserici ortodoxe”. „Apoi va veni vreme — continuă P. S. Sa — de crearea unei ambiante uniforme prielnice ținerii unui sinod ecumenic, fiindcă întâmplările petrecute în ultima sută de ani, în părțile răsăritene și de Europa, nu au fost prea favorabile solidității de simțire ortodoxă”.

Și dacă la acestea mai adăugăm — dela noi — greutățile de neînviens ce sunt în legătură cu biserica rusească, fără participarea căreia ea nu poate concepe un atare sobor, poate să se lege oricine că mai avem de așteptat, mult timp, până la un sinod ecumenic al ortodoxiei.

Alte momente

Biserica noastră este a viitorului — Ea trebuie să fie totdeauna gata să ajute pe cei în primejdie — Rostul postului în concepția credincioșilor noștri dela sate

de Pr. IOAN CRIȘAN
asesor consistorial

I

Se știe, că în provincia noastră mitropolitană se fac pregătiri mari pentru al patrulea conciliu provincial, convocarea căruia nu poate să mai întârzie prea mult.

Unii cred și doresc ca în acest conciliu, împreună cu alte chestiuni mari, să se rezolve și problema grea a postului oriental, reducându-i-se asprimea și egalându-se cu postul din biserica apuseană. Eu însă abia cred că se va putea realiza această dorință, fiindcă altele sunt principiile de cari sunt conduși superiorii noștri în toate cauzele, pe cari le avem comune cu biserica ortodoxă.

Biserica noastră română unită, deși are un trecut strălucit, prin care s'a regenerat conștiința întregului neam românesc, totuși nu este a trecutului; ea se susține în prezent la același nivel, și totuși nu e nici a prezentului. Nu, adevărata ei menire este a viitorului, a unui mare și măreț viitor.

E constatat de istorici, că poporul nostru e născut și botezat în biserica Romei. Această mamă bună nicicând nu poate deci renunța la fătul său legiuit, pe care Vântoasele urilor vrăjmașe l-au răpit pe tărâmul vitreg al unei credinți streine. Marea menire a bisericii noastre e să readucă în sinul ei de mamă bună întreg poporul românesc, iar după ce va fi realizat acest gând să-și impună puterea și mai departe spre Răsărit. De aceea suntem noi fiii desmierdați ai Romei, încărcăți cu toate daturile și privilegiile.

În această ordine de idei, trebuie să spunem, că noi nu putem și nu-i iertat să închidem ușile actualei noastre biserice cu câți credincioși se află acum într'ansa; nu este admisibil să căutăm a o aranja independent după gusturile noastre cu iconițe de împrumut dela biserica apuseană; nu-i iertat să ne ocupăm numai de nevoile noastre spirituale și să privim, oarecum indiferenți, la sbuciumul majorității neamului nostru de altă credință.

După părerea noastră, poporul român ortodox nu e eretic formal, fiindcă nu are cunoștință despre cele patru puncte diferențiale, deci credința nu-l deosebește de noi, iar rital comun ne unește. Între noi și biserica ortodoxă este oficial o deschizătură destul de adâncă (cele patru puncte diferențiale dogmatice), dar așa de îngustă, încât abia se observă, iar trecerea ei se poate face fără prea multă greutate.

Această deschizătură noi nu-i iertat s'o lărgim prin inovațiuni în rit și disciplină, ci,

din cât numai se poate, trebuie să ne trudem s'o astupăm și sub raport dogmatic, și să înlesnim tot mai mult apropierea frățească, până când va suna ceasul satorit de Provedința dumnezească de a se face unirea deplină sub conducerea unui singur păstor, într'o singură turmă. Biserica ortodoxă e o corabie, ce plutește încă pe suprafața valurilor mării adânci, cu flămuri arborate și cântece de veselie. Conducătorii ei constată însă, că incheieturile ei sunt slăbite, că la temelii ei se fac spărturi îngrijorătoare și că nime nu cunoaște momentul când valurile se vor ridica mai amenințătoare și vor căuta s'o cufunde. De aceea corabia bisericii noastre, întinerită prin puterea plină de viață a Spiritului sfânt, zdravănă, largă și încăpătoare, trebuie să plutească mereu alături de corabia soră, ce-i în primejdie. Trebuie s'o avem cât mai aproape, ca cei din corabia soră să ne poată observa și să ne poată cunoaște. Să poată vedea că toți urmărim aceeași țintă: îmbogățirea spiritului pentru ajungerea vieții de veci, perfect cu aceleași mijloace.

Aceste mijloace nu-i iertat deci să le diferențiem de ale lor, pentru că ei să poată privi la noi ca la niște streini, cu streine obiceiuri. Iar când va sosi ora prevedinței, când corabia soră se va plasa pe o coastă, călătorii din ea să nu se arunce desperați în pântecul valurilor ucigașe, ori în gura lupilor de mare flămânzi, ci să treacă, cu toată încrederea, în corabia noastră, știind că vin la cunoscuți, la frați, ba chiar la vechea casă părintească, dela care s'au rătăcit în trecut.

Acestea sunt după părerea noastră, principiile cari trebuie să ne călăuzească. Și dacă în prezent se depune la Roma atâta muncă pentru alcătuirea unui Codice de drept bisericesc oriental, care să fie atât de oriental, încât să-l poată primi, ca pe al ei, și biserica ortodoxă, înseamnă că acestea sunt și principiile Romei.

Munca ce se depune la Roma întâmpină greutăți mari, și totuși nime nu se gândește să renunțe la ea, pentru a ne impune pur și simplu Codicele atât de perfect al bisericii apusene. Iar motivele sunt la mîntea oricui: Legăturile externe cu biserica Răsăritului nu trebuie rupte, ci cultivate și dezvoltate. Și apoi ce nu se face acolo în mare, nu credem că s'ar putea face nici în mic, în legătură cu legea postului, lucru ce ar avea urmări incalculabile în detrimentul bisericii noastre, fără a realiza, în schimb, un avantaj mai palpabil.

Iată ce mă face să cred, că nu se va rezolva problema disciplinei actuale a postului nici în proximal conciliu provincial.

* * *

Mai este însă și-un alt moment.

Noi clericii ne formăm și susținem viața harului cu mijloace mai direct spirituale; iar postul are un rol mai neînsemnat.

La popor însă, intrarea în postul Paștilor, pe care-l țin aproape toți cu stricteță, e un eveniment de foarte mare importanță, atât pentru viața trupească cât și pentru cea sufletească. Femeile spală oalele în apă clocotită, ca să nu rămână pe ele vre-o stea de unsoare, cu care să se dedulcească; iar sufletul credincioșilor postelnici se cufundă într-o tăcere adâncă și solemnă, mediu prielnic pentru cultivarea tuturor virtuților: Iubirea de Dumnezeu e regina inimilor stăruitoare spre lăcașul Domnului, milostivirea pentru cei necăjiți e cu fruct; pocăința, durerea pentru păcate, generatoare de pace și liniște adâncă; umilința sinceră, ce nu admite licărire nici unui răsfăț, împreună cu convingerea că în sufletul și trupul omului foiesc începuturile atâtor patimi puternice de răsvărire, încât putere omenească nu-i care să le sufoace, ci singur ajutorul Prea-puternicului Dumnezeu, cerut și obținut cu post și rugăciune intensivă, „sfarmă capetele acestor nevăzuți bălauri” și liberează sufletul de moarte sigură. Ce să mai zic? Sufletele credincioșilor unite și contopite atunci întru Spiritul sfânt trăiesc o viață maestasă, dumnezească. Aceasta e o viață înaltă, măreață cât piseul Gaurizancarului, dar la bază are jertfa eroică de sine, abnegațiunea, mortificarea totală.

Postul și această înaltă viață spirituală sunt doi factori conectați, indisolubil unul de celalalt — pentru popor. Zicala: „postul e de omul prost”, ori „omul prost, tot în post”, nu-i o satiră la adresa prostiei, ci prin aceste cuvinte își exprimă poporul convingerea plină de umilință, că pentru el postul e singurul mijloc de a-se înălța la o viață spirituală supranaturală. În adâncă lui umilință declară, cu atâta sinceritate, că el nu se știe

ruga; în realitate însă întreaga lui viață spirituală din post e o rugăciune continuă, care pătrunde norii. Tot din motivul acesta, deși el observă că preotul nu ține postul, nu-l judecă în acest punct. — Observați lipsa totală de fariseism din sufletul poporului, ce zice întru sine: părintele poate să nu poștească, fiindcă se știe ruga, nu ca noi.

Nici inchipui nu-și poate poporul, că preotul său, conducătorul său sufletesc nu plutește cu spiritul în aceleași sfere înalte de primenită viață spirituală, nu se hrănește din belșugul satisfacțiilor grației sfințitoare dar crede că la acele rezultate ajunge pe calea rugăciunii, căci se știe ruga, „iar noi prostimea, cari nu ne știm ruga, trebuie să postim, ca să ajungem la mântuire”. Cutez să afirm, că acestea mărturisiri, ajunse tipice în gura poporului nostru, sunt note comune cu ale celor mai mari sfinți ai bisericii.

Preotul, care va ști să susțină această înălțime spirituală a poporului cu alte mijloace, decât prin postul obișnuit, acela să vină cu înlocuirea acestui mijloc de îndreptare a credincioșilor noștri de pe sate. Altul însă nu-l are până atunci mai va!

Acesta e motivul, pentru care poporul nostru nu înțelege rostul dispenzei dela post și nu vrea să facă uz de această ușurare. Pentru el, a nu posti nu înseamnă numai a nu se abține dela mâncări de dulce, ci înseamnă a renunța la marea satisfacție spirituală de a se contopi cu sufletul în dumnezeire, prin jertfa eroică a postului. Deci nu împrejurară, că „formaliștii birocratice i ar fi odioase”, îl face să nu umble după dispenze.

Un singur post — al Paștilor — ținut bine, are influență hotărâtoare pentru viața spirituală de peste anul întreg. Celelalte posturi nici nu se țin strict. Postul Crăciunului se întreprinde, fiindcă ispitele copiilor sunt invincibile pentru urechile și codița purcelușului, când se face bobotaie. Postul Sănpetrului e aproape sistat în întregime și pretutindeni, din cauza lipsei de alimente în acel timp, când „omul mănăcece are”, precum și din cauza celor mai grele munci la câmp, cari atunci sunt în toi. Postul

Sântămăriei se ține mai ușor, fiindcă atunci sunt poame și alte bunătăți de post, iar greutățile muncii câmpului încă sunt pe sfârșite.

Din această categorisire a posturilor încă se poate constata, cum largimea de spirit a poporului nostru își știe croi un drum drept spre mântuire, fără a se sinchisi prea mult de ceea ce-i prea greu, ori chiar imposibil de împlinit, și fără a se închieta peste măsură de „scrupulele” teologiei, pentru cari nu prea are multă înțelegere. Și poate e mai bine așa.

Noua bullă papală și episcopia unificată de Oradea și Satu-mare. Dupăcum se știe, bulla „*Sollemni Conventione*”, prin care s'au pus în aplicare dispozițiile de ordin administrativ ale Concordatului, se ocupă și de noule aranjamente privind eparhiile latine, cari toate au ajuns sufragane ale mitropoliei romano-catolice din București.

Drept schimbări mai însemnate din această mitropolie contează trecerea tuturor catolicilor latini din Bucovina și Basasabia sub iurisdicția eparhiei latine din Iași, noua delimitare teritorială (conștând cu actuala graniță a țării) a eparhiei latine de Timișoara, devenită reședință ei de drept, și unificarea în mod aequoprincipaliter, adică la fel de principal, a fostelor eparhii latine de Oradea și Satu-mare. Din măsurile luate de Excelsa Nunțatură Apostolică din București simultan cu celece priveau biserica noastră, știm acum — după comunicările făcute de ziarul „*Katholikus Élet*” din Satu-mare, apărut în ediție specială, la 28 Iulie —, că pentru înfăptuirea noului aranjament s'a fixat tot ziua de 15 August c. și că în fruntea celor două eparhii unificate a fost numit ca administrator apostolic Mgr. *Stefan Szabó*, fostul vicar capitular al eparhiei văduvite de Satu-mare.

În cercurile bisericești din Satu-mare, numirea aceasta — în care li-se pare că pot întrezări și pe viitorul păstor definitiv al noiei eparhii — a făcut cea mai bună impresie. Din datele biografice ale Monseniorului Szabó, reținem și noi că este născut în 1867 și că era p'aci s'ajungă coadiutor „cum iure succes-

□ □ Foia „Unirii” □ □

Pelerinajul nostru la Roma

— Insemnări, impresii și sugestii —

de Ion Rinea

II *)

La Roma

Ne apropiam de ținta principală a călătoriei noastre, de Roma. — Din avalanșa evenimentelor istoriei universale ochii noștri sufletești desprind acum clar cele două covârșitoare opere din viața omenirii culte, pentru săvârșirea cărora Provedința divină, în planurile ei nepătrunse, a ales acest fericit oraș.

În trecut Roma a avut chemarea să adune cu ascuțișul sabiei sale într'un imens și bine organizat imperiu lumesc popoarele barbare ale Europei, să le ridice la sine, împărțându-le din binefacerile culturii sale greco-romane, iar actuala ei misiune este ca pe ruinele vastului imperiu roman, susținut de împărați vremelnici, să clădească un alt imperiu mai vast, mai sublim și etern: imperiul spiritual al Împăratului Hristos, care să uniască prin iubire oamenii și neamurile pământului. — Pe scurt: Roma a dăruit omenirii cel mai mare bun spiritual: cultura creștină. Iar nouă

Românilor — în afară de nobila origine și scumpa credință — dăruitu-ne-a, numai nouă, și mândrul său nume. Iată de ce în sentimentul profanei curiozități omenești, care ne mână cu o înfrigurată nerăbdare să vedem Roma veche, se amestecă și sentimentul acelei reculegeri religioase, pe care-l înearcă cucernicul pelerin, care a ajuns în fine marginea dorințelor sale: pământul cel sfânt.

Stăpâniți de acest îndoit sentiment, am pășit pe pământul sfânt și glorios al Romei.

* * *

Primii pași, cum era și firesc, ni i-am îndreptat, sub călăuzirea plină de dragoste frățească a părintelui Dr. E. Iuga și a d-lui Cincora, doctorand în medicină — spre mormântul sf. Petru. Nu vom uita niciodată impresia copleșitoare ce-a avut-o asupra noastră grandiositatea bisericii **San Pietro**. Ne simțiam așa de mici în fața acestei colosale capodopere a geniului și a pietății umane. Nu ne mai săturam să admirăm formidabila-i fațadă și superba-i cupolă. Am privit încântați minunata piață înconjurată de uriașele colonade în stil doric, am admirat svelteța obeliscului egiptean din mijlocul pieții și jocul de culori al celor două fântâni săritoare, apoi, urcând o mulțime de trepte, am intrat în foisorul bisericii, străjuit de statuile ecvestre ale lui Constantin și Carol cel mare. Biserica are cinci porți. Cea din dreapta e renumita **Porta Santa**, iar cea din mijloc e poarta de bronz.

Intrând în biserică, am stat câteva clipe

uimiți de splendoarea și măreția aspectului interior, apoi ne-am grăbit spre altarul ce se înalță sub cupolă, în mijlocul bisericii, sub lespedele căruiă zac osemintele sfântului Petru. Un profund și mișcător sentiment de evlavie și de venerațiune ni-se coboară în suflete, când, plecându-ne genunchii, atingem cu buzele și cu fruntea marmora ce ascunde sfintele oseminte. Iar când buzele noastre șoptesc cele mai fierbinți laude către Cel Atotputernic, fiindcă ne-a învrednicit să ajungem și să atingem cu nevredețele noastre buze acest loc sfânt al întregii creștinătăți, am simțit deodată că picuri mari de lacrimi calzi ne umezesc obraji: erau lacrimile mulțumirii și ale fericirii. Am recitat apoi în corpore rugăciunile prescise pentru indulgențe și pe urmă ne-am ridicat ca să examinăm mai de aproape biserica.

Altarul ridicat pe mormântul sf. Petru se numește altar papal, căci numai capul bisericii servește la el. Aici ard în continuu 112 candelă. Deasupra altarului se ridică pe 4 colonne în spirală, un frumos baldachin, opera lui Bernini. Iar deasupra acestuia se ridică în înălțimea amețitoare de 111 m. celebra cupolă zidită de Michel Angelo. Pe banda circulară a cupolei cetim cuvintele Domnului: **Tu es Petrus...** Cei patru pilaștri masivi ce o susțin sunt împodobiți cu icoanele în mozaic ale celor 4 evangheliști și cu statui de ale sfinților. În dreapta altarului papal se află statuia de bronz a sf.-lui Petru, ținând în mâna dreaptă cheile, semnele puterii date lui

*) Continuare din numărul 29 dela 19 Iulie c.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc al Blajului a numit pe p. *Vasile Porime* adm. parohial la Feneș, iar pe d. *Iovu Popa* econom la Internatul școlii normale de băieți.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. *Dr. Augustin Talos* protopop onorar, pe p. *Gherasim Căpănea* paroh la Simișna, pe p. *Ștefan Mureșan* adm. local la Sânmărtin, iar pe p. *Ștefan Vaida* administrator local la Lozna.

Concurs. P. Ven. Ordinariat de Gherla publică, cu termenul de 31 August, concurs la parohiile *Năsăud III* și *Bistrița III*.

Un monument Papei. Cetățenii din Lombardia au ridicat la Desio — locul de naștere al Sf. Părinte Pius al XI-lea — un monument în onoarea acestuia. Desvelirea monumentului s'a făcut acum câteva zile în prezența Cardinalului Schuster și a multor alți demnitari ai bisericii catolice. Monumentul are o înălțime de 9 metri și e lucrat din piatră de Canzo; e decorat cu statui simbolice și basorelieuri cari evocă momente principale din viața Papei. Partea centrală a statuei este un bronz de patru metri înălțime, și reprezintă pe sfântul părinte binecuvântând omenirea din logia externă a bazilicei San-Pietro.

Consistor plenar la Gherla. Pentru considerarea chestiunilor vitale referitoare la noua așezare a eparhiei, Preasfințitul Iuliu al Gherlei a convocat pe ziua de 12 August c. un consistor plenar, la care a invitat pe toți vicarii foranei, protopopii actuali și asesorii consistoriali, precum și pe egumenul mănăstirii Bicsadului.

Misiunea universitară franceză la Blaj. Sosită la București în 29 Iulie, misiunea universitară franceză, condusă de p. canonic Bottinelli — din care fac parte o întreagă serie de ingineri, profesori și artiști — se găsește acum la Brașov, de unde va sosi, peste Sibiu, Miercuri (în 6 August) seara la Blaj. De aici va trece pe 10 August la Cluj, iar de acolo la Budapesta, pentru a participa în capitala Un-

Am urcat apoi și noi, în genunchi, cele 28 trepte — Scala Santa — din casa lui Pilat, pe cari le-a urcat Isus, când a fost judecat. În biserica Santa Croce în Gerusalemme am văzut o bucată din Crucea Mântuitorului, în biserica Quo Vadis ni-s'a arătat urma piciorului Mântuitorului, când s'a arătat lui Petru, care fugea din Roma. Celebrul roman: „Quo Vadis” al lui Sienckiewitz se ocupă pe larg cu această scenă. Am mers apoi la biserica San Paolo, în afară de Roma. E cu mult mai mică decât San Pietro, în splendoare însă par'că vrea s'o întrecă pe aceea. Aici sunt îngropate osemintele sf. Paul. Am cercetat biserica sf. Sebastian, din care ne-am coborât în Catacombele de sub această biserică, rămânând viu mișcați la vederea labirintului acelor galerii subterane, în cari au trăit și au fost îngropați creștinii din timpul prigoanelor.

Am vizitat apoi *biserica noastră*, care e vorba să ni-se schimbe cu una din bisericile din Forul lui Traian, și Colegiul rutean, în biserica căruia e îngropat marele nostru episcop Inocențiu Micu Clain. Preoții noștri au celebrat aici o liturghie. Când corul studenților a intonat acel duos: „Cu sfinții odihnește, Hristoase, sufletul robului tău...”, ochii tuturor s'au umplut de lacrimi. O placă de marmoră în partea stângă a nații bisericii vestește trecătorilor, că aici zace „celce a luptat și a suferit pentru neamul său”.

„sionis” încă în anii din urmă ai episcopului Meszlényi, antecesorul lui Boromisza.

Cu ziua de 15 August c. încetează deci calitatea de Administrator apostolic a Monseniorului Anton Mayer dela Oradea și eparhia aceasta desființată încă trece sub grija noului șef dela Satu-mare.

Sovata-băi își are și biserița sa unită. Dumineca trecută s'a binecuvântat la Sovata-băi un nou și frumos lăcaș de închinare al bisericii noastre, al cărei fiu cercetează în mare număr această stațiune climaterică.

Binecuvântarea s'a făcut din partea p. canonic *Dr. V. Mačaveiu* dela Blaj, și a participat la ea, în frunte cu d. prim-ministru Iuliu Maniu și d. Iuliu Moldovan, subsecretarul de stat dela sănătate, toată ceata aleasă de oaspeți ai băilor, încât biserița noastră a dovedit cu totul neîncăpătoare pentru atâta lume, care a ținut să-i onoreze serbarea de inaugurare. Cuvântul ce s'a rostit din acest prilej a scos în lumină jertfele frumoase aduse pentru ridicarea acestui lăcaș de numeroși fii ai bisericii noastre, în frunte chiar cu d. Maniu, care a cedat terenul pe care s'a zidit. Meritul principal al acestei biserițe, deosebit de răgălașe, revine p. *Ioan Moldovan*, profesor la Blaj, care va trebui să ostenească încă mult până va echilibra deplin bugetul de peste 100,000 Lei, cât a costat întreg aranjamentul.

Stăruința-i de fier îl va ajuta însă de figur s'o scoată cu bine la capăt și faptul acesta va trebui să îndemne la încercări similare toate băile noastre mai de seamă, unde publicul cere să-și aibă cât mai aproape și micul său lăcaș de închinare. Sovata este o plădă, că vizitatorii contribuie bucuros pentru se pune la adăpost de mizeriile ce înseamnă băi, pentru atâta lume lipsa unei biserițe ușor accesibile.

Ne gândim mai ales la Sângeorz-băi, stațiune atât de cercetată și un centru enimamente, unde eparhia Gherlei ar putea să-și câștige frumoase merite prin ridicarea unei biserițe.

În picior al statuei e puțin eșit în afară și scut de sărutările credincioșilor. Deasupra statuiei e icoana Papei Piu al IX-lea, în semn că a cărmuit biserica mai mult decât sf. Petru. În prima capelă a nații drepte am admirat mult magnificul grup de marmoră al lui Michel Angelo: Pietă.

Nu e locul să înșirăm aici celelalte frumoase statui, monumente și icoane ce împodobesc biserica, nu vom încerca să descriem nici minunata panoramă a Romei, zidită pe 7 coline ce am văzut-o, desfășurându-se sub noi, în înălțimea cupolei acestei biserici. Reținem dintr'un ghid al Romei, următoarele: brațul principal al bisericii zidite în cruce e de 195 metri lungime, iar brațul secundar de 135 metri. Cupola are 133 m. înălțime. Suprafața internă e de 15,160 m², încapând 46,000 oameni în biserică. Am plecat încredințați că în înălțime, arta și credința și-au dat mâna să realizeze aici, întru mărirea lui Dumnezeu și întru lauda sf.-lui Petru, o capodoperă, care întrecă în strălucire templul lui Solomon și mărima Sfânta Sofie a lui Iustinian.

Am vizitat apoi *celelalte biserici* mai însemnate ale Romei, în cari am recitat obișnuitele rugăciuni prescrise pentru indulgențe. Mai întâiu am fost în bazilica Santa Maria Maggiore, apoi la San Pietro în Vincoli, în care am văzut lanțul sf. Petru și statuia celebră a lui Michel Angelo: Moise, apoi la San Giovanni în Laterano, catedrala primă a papilor, unde se află capul sf. Petru și al sf. Pavel.

riei la un congres de medicină legală. Toate autoritățile locale fac mari pregătiri pentru primirea ilustrilor oaspeți, cari vor pleca de aici în excursie la Alba-Iulia și la Sovata.

Locale. Miercuri, la Schimbarea la față, va predica în catedrală p. *Dr. Augustin Tatar*, iar Dumineca viitoare, a noua după Rusalii, Reverendul *Dr. Augustin Popa*, profesori la Academia de teologie.

— Săptămâna trecută a depus jurământul noua comisie interimară, în frunte cu prof. Ioan Moldovan, ca președinte. Această nouă comisie, având toate atribuțiile legale, va putea lucra întru toate la fel cu o primărie în regulă. De altfel, nici chestia primăriei alese nu va mai întârzia mult, dupăce desbaterea apelatei ridicate de minoritatea liberală contra constituirii făcute, e fixată și se va ține Marți, în 5 August c., când nu se poate să nu se înlăture definitiv toate piedecile ridicate cu rea credință contra alegerilor făcute.

— Intr'o nouă listă de decorați publicată de curând în „Monitorul Oficial” găsim și pe p. *Aurel C. Domsa*, protopopul Blajului, căruia i-s'a conferit „Steaua României” în gradul de ofițer.

Pelerinagiul obșnuit dela mănăstirea Nicula se va ținea și anul acesta la 15 August, serbătoarea Adormirii Maicii Domnului. Serviciul divin dela această ocazie va fi prezidat și acum de Preasfințitul Iuliu al Gherlei, care și-a invitat credincioșii în chip special la ruga dela mănăstirea din apropierea reședinței sale episcopoești de până acum.

Rezultate îmbucurătoare. Dintr'un raport mai lung, publicat în Nr. 15 al „Curierului creștin” asupra primului an de activitate a reuniunii femeilor române gr.-catolice din Gherla, reținem următoarele date cu adevărat remarcabile: Cu ajutorul studenților someșeni, respectiv a studenților teologi, reuniunea a dat două festivaluri artistice, din cari a realizat peste 8000 Lei. Adaugând la acestia suma de aproape 25,000 Lei, câștigați prin o colectă, reuniunea a putut îmbrăca de Crăciun 69 băieți săraci, făcând și alte acte de caritate (ajutoare la femei văduve, bani și alimente la săraci etc). Cu toate acestea, reuniunea mai are — grație conducerii devotate a dnei *Rosa Vaida* — după activitate de un singur an, o avere circa 40,000 Lei. Este un început din cele mai promițătoare.

Ministerul a hotărât să mai desființeze din școlile secundare. Se știe, că diferite considerente, privind, în marea lor majoritate, răsplătirea clientelei politice, au creat în cei zece ani dela unire încoace o sumedenie de școli secundare, de cari n'am avut nevoie și cari se întâmplă aproape să n'aibă mai mulți elevi, decât profesori. Pentru a curma această anomalie costisitoare, guvernul a hotărât să desființeze acum integral 9 gimnazii de băieți și de fete, două licee de fete, două școli normale de băieți și una de fete. De asemenea desființază acum clasa I — urmând ca celelalte să se desființeze treptat — la 14 școli normale de fete, 8 licee de băieți, 9 licee de fete și 2 gimnazii de fete. Intre acestea unele și din Ardeal. În schimb, a hotărât, foarte cuminte, să sporească școlile de arte și meserii.

† **P. Simlon Petricea**, fost paroh și protopop în Simișna (eparhia Gherlei), s'a stins în 6 Maiu, la vrâsta patriarhală de 87 ani, în anul 57 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **P. Ioan Rusu**, fost paroh în Sânmărtin (eparhia Gherlei), s'a stins la 24 Maiu c. în anul 77 al vieții și 54 al preoției sale cinstite. — Fie-i parte cu dreptii!

Cetiți și răspândiți: „UNIREA”

Telefonul „Unirii“

M. Cluj. Terminul conferenței episcopale, fixate pe ziua de 12 August a fost schimbat, intrunindu-se episcopatul bisericii noastre acum poimăine, în 4 August. Până la 15 August este, deci, destulă vreme pentru luarea măsurilor necesare în vederea noului aranjament creat prin bulla „Sollemni conventione“.

O. Cuzăplac. Chestiunea preoților cursiști, cari au diplomă de învățători e aranjată — și în curând se va anunța prin circular — în sensul, că Ministerul admite ca după întregirea studiilor cu un al patrulea an de școală teologică, să poată fi trecuți în șirul preoților cu salar fundamental de 500 Lei. Examenele acestui al patrulea an s'au fixat la următoarele 4 materii: Filosofia creștină, Ermeneutica, Exegeza asupra unor părți dogmatice și morale ale Scripturii și Medicina pastorală. Circularul ce se va publica va arăta în amănunte materia acestor examene, precum și isvoarele de unde sunt a se însuși. Pentru ceilalți absolvenți ai Cursului pregătitor, cari n'au diploma de învățător, încă s'a cerut din partea Ordinariatului să poată avea acest favor, dar pentru cazul că Ministerul n'ar admite aceasta, precum și pentru acei preoți cursiști cari nu ar vrea, ori n'ar putea, să mai treacă alte examene, s'a aprobat, ca începând cu 1 Ianuarie 1931 să aibă salarul de bază egal cu al preoților din vechiul regat absolvenți ai Seminarului de grad II, o situație mult mai bună decât ceea ce azi. — În fața acestei situații, credem că nu mai insistăm să publicăm ieremiadele trimise, cari și altfel pușcă, după părerea noastră, dincolo de ținta dorită.

B. Sibiu. Roma nu participă din principiu la congresele religioase interconfesionale, pentru că, știindu-se în posesiunea infalibilă a adevărului, socotește absolut inutilă orice discuție asupra temeiurilor și obiectelor credinței, dela cari este cu totul inadmisibilă orice abatere. Corectitatea acestui punct de vedere se justifică de altfel pe deplin prin rezultatele nule ale congreselor de această natură, dar și prin următoarea constatare făcută de d. Nae Ionescu („Cuvântul“ dela 27 Iulie c.) în legătură cu tratativele anglicano-ortodoxe ce se urmează acum la Londra: „O discuție asupra dogmelor este o încercare lipsită de sens. Căci, dacă e vorba să punem în discuție dogmele și tainele, nu mai suntem ortodocși, ci... anglicani; iar în acest caz unirea între noi și ei nu s'ar face cu un folos pentru ei, cu o creștere a religiosității lor, ci cu o pierdere pentru noi, cu o sărăcire a vieții noastre religioase“. — Exact punctul de vedere al Romei, care știe să-l treacă însă și în practică!

P. Ciocârleni. Terminul de concurs pentru teologia din Gherla e fixat pe ziua de 12 August, iar primirile se vor face în ședința consistorială dela 16 August, când concurenții vor trebui să fie la Gherla pentru vizita medicală.

Oficiul parohial. Porumbacu de sus. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

G. Șiria. Confirmăm primirea abonamentului pe jumătatea a doua a anului curent.

Oficiul parohial. Lonea. Am primit 400 Lei. abonament pe 1929 și 1930.

P. Toltur. Confirmăm primirea sumei de Lei 200, abonament pe 1930.

B. Cornești. Am primit abonamentul pe 1930.

Arhidieceza română gr.-catolică — Blaj

Nr. 3255 — 1930

Concurs

Pentru darea în întreprindere a **construcției Palatului Cultural din Blaj**, precum și pentru demolarea alor două (2) case capitulare, pe terenul cărora se va construi Palatul Cultural, se va ține noua licitație publică, cu oferte închise în ziua de **Luni 11 August 1930** la orele 3 d. a. în biroul Administrației centrale capitulare din Blaj.

Licitarea se face pe serii de prețuri unitare.

Caielele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri, se pot consulta, la susnumita Administrație centrală capitulară în zilele de oficiu orele 9—12 și 3—6, de unde se pot primi **formularele** necesare pentru oferte, cari formulare sunt obligatorii, precum și condițiunile speciale.

Pe ofertanți îi obligăm, ca, între aceleași condițiuni, să dea preferință meseriașilor și lucrătorilor din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 22 Iulie 1930.

Dr. Vasile Suclu

Arhiepiscop și Mitropolit

2—2

Școala Normală gr.-cat. de învățători — Blaj

No. 1161—1930.

Aviz

pentru anul școlar 1930—31

1. **Examenele de corigență** vor începe, pentru elevii tuturor claselor, la 5 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală.

2. La 10 Septembrie, ora 8, va începe **concursul de admitere pentru ocuparea alor 40 locuri vacante în clasa IV și 15 locuri în clasa V.**

Elevii doritori de a ocupa aceste locuri vacante își vor înainta Direcțiunii școlii, până cel mai târziu în seara zilei de 5 Septembrie, cererile de înscriere la concurs, semnate de reprezentantul legal (părinte sau tutor).

La cererea legal timbrată se vor anexa următoarele: 1. Un plic timbrat (recomandat) cu adresa exactă; 2. Certificat de naștere; 3. Certificat de botez; 4. Act de vaccină; 5. Certificat de absolvirea clasei III, respective IV secundare; 6. Certificat de bună purtare, netimbrat, dela direcțiunea școlii la care a urmat; 7. Un certificat al primăriei locale prin care se dovedește calitatea de fiu de român; 8. Certificat comunal, prin care să se arete numărul copiilor, vârsta fiecăruia, precum și averea pe care o posedă reprezentantul legal al concurentului; 9. Un certificat al percepturului fiscal respectiv, prin care să se arete amănunțit dările ce plătește reprezentantul legal către stat, județ și comună.

3. Concursul va consta din probe scrise și orale.

Probe scrise se vor da din limba română și matematică.

Probe orale vor da:

a) **Candidații la clasa IV:** din l. română, matematică, istoria Românilor și geografia României, după programa clasei III secundară.

b) **Candidații la clasa V:** din l. română, matematică, Introducere biologică în psihologie, istoria universală și geografia fizică, după programa clasei IV normală.

Vor fi înscriși în școala normală numai candidații cari vor obține la concurs cel puțin media generală 6.

Candidații vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra aptitudinilor muzicale. Nu vor fi admiși la concurs decât candidații deplin sănătoși și cu auz muzical.

Vârsta maximă pentru a putea fi admis în clasa IV este: 17 ani împliniți, iar în clasa V: 18 ani împliniți.

4. **Taxa școlară** va fi 1726 Lei, cari se vor plăti în 2 rate: rata I, de 900 Lei, la înscriere, iar rata II, de 826 Lei, la 10 Ianuarie.

Taxa internatului va fi 12,500 Lei, cari se vor plăti în 3 rate: rata I, de 4.500 Lei, la înscriere, rata II, de 3.500 Lei, la 10 Ianuarie, iar rata III, de 4.500 Lei, la 10 Aprilie.

Bursa eventuală se va socoti în rata a treia.

5. **Inscrierile** se fac în zilele de 13 și 14 Septembrie. Cursurile încep la 15 Septembrie, ora 8 dimineața.

Blaj, 31 Iulie 1930.

Direcțiunea

Se caută cantor

Curatorul bisericii române unite din **Alba-Iulia (Maieri)**, protopopiatul Alba-Iulia, prin aceasta publică concurs pentru **ocuparea postului de cantor** la acea biserică, devenit vacant pria deces.

Termenul de concurs este **15 Septembrie 1930**, până când cei interesați își vor înainta cererile provizute cu diploma de cantor, pe adresa: Oficiului parohial român unit, Alba-Iulia (Maieri). Până la acest termen, fiecare concurent se va prezenta în una din următoarele zile: 3, 6, 10, 15, 17, 24, 29, 31 August, 7, 8, respectiv 14 Septembrie a. c., pentru a cânta în biserică, când își vor putea înainta cererile și personal.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt: 1. **Locuință în natură**, constatătoare din 2 camere și bucătărie, în apropierea bisericii. 2. **Folosirea alor 6 jug. arător** din comuna Vingard.

3. **Terțialitatea din venitele stolare.** 4. **Salar lunar**, care se va stabili de către curatorat în conțelegere cu concurentul acceptat drept cantor.

Alba-Iulia, din ședința curatoratului bisericii române unite (Maieri), ținută la 18 Iulie 1930.

(ss) **Elle Magda** paroh (ss) **Petru Roșca** notar al curatoratului

P. S. On. domni preoți sunt rugați să avizeze pe cei interesați. (698) 2—3.

ROMÂNIA

Tribunalul Târnava-Mică Secția II-a

No. Fi. 88/60—1930.

In cauza firmei „PATRIA“ Bancă de credit comerț și industrie S. A. — Blaj.

DECIZIUNE:

Tribunalul, având în vedere, că membrii Consiliului de administrație cu cererea înregistrată sub No. 1822/930 a înaintat bilanțul pe anul 1929, procesul verbal al adunării generale din 29 Aprilie 1930, cu anexele lor și anume: Convocatorul, rapoartele Consiliului de administrație și a cenzorilor, în care au apărut aceste acte, precum și firmarea noului membru ales Ștefan Pop, cerând ștergerea membrului Ing. Ioan F. Negruțiu și înregistrarea lui Ștefan Pop.

Pentru aceste motive

Dispune

Tribunalul, ca instanță a firmelor comerciale, ia act de documentele menționate mai sus și dispune predarea lor în păstrarea registraturii, unde se vor putea vedea de oricine și se poate scoate copie de pe ele.

Ordonă pe baza procesului verbal al adunării generale din 29 Aprilie 1930 înregistrarea în registrul firmelor sociale vol. VII pag. 165 sub Nrul de ordine 595/35 a dlui Ștefan Pop ca membru în Consiliul de administrație cu dreptul semnăturii sociale, semnând firma în modul prezentat Tribunalului.

Ordonă ștergerea dlui Ing. Ioan F. Negruțiu, a cărui calitate de membru în Consiliul de administrație a încetat ca unul ce nu a mai fost reales în adunarea generală ordinară din 29 Aprilie 1930.

Prezenta decizie se va publica prin „Correspondența economică“ din București cu cheltuiala firmei petente și se va comunica celor în drept după achitarea taxelor de timbru și poștal.

Dumbrăveni, la 14 Iunie 1930.

Președinte: Judecător supl.

(ss) **Dr. D. F. Montanu** (ss) **Nic. Barbu**

Grefier:

(ss) **Petru Grigoriu**

Pentru conformitate: Indescifrabil

==== Nu experimentați: HÖFER 3 este și azi cel mai bun mijloc contra transpirației ====